

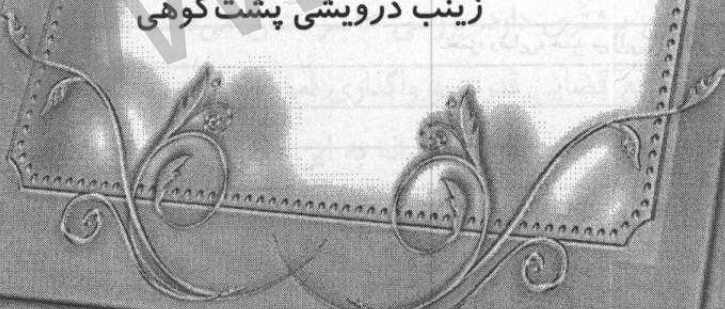
تطبيق شورای حل
اختلاف با خانه انصاف

مؤلفین:

حمزه رضایی

حمید میرزایی پور

زینب درویشی پشت کوهی

سرشناسه : رضایی، حمزه، ۱۳۶۴ -
 عنوان و نام پدیدآور : تطبیق شورای حل اختلاف با خانه انصاف/ مولفین حمزه رضایی،
 حمید میرزایی پور، زینب درویشی پشتکوهی.
 مشخصات نشر : تهران: گיוا، ۱۳۹۸.
 مشخصات ظاهری : ۲۲۸ص.
 شابک : 978-600-451-569-6
 وضعیت فهرست نویسی : فیا
 موضوع : ایران. قوه قضائیه. شورای حل اختلاف -- قوانین و رویه‌ها
 شناسه افزوده : میرزایی پور، حمید، ۱۳۶۴ -
 شناسه افزوده : درویشی پشت کوهی، زینب، ۱۳۵۵ -
 رده بندی کنگره : ۱۳۹۸ ۶۵۷/۶ KM۱۸۲۹
 رده بندی دیویی : ۵۵۰۹/۳۴۷
 شماره کتابشناسی ملی : ۵۶۴۷۱۱۱

تطبیق شورای حل اختلاف با خانه انصاف

مؤلف	حمزه رضایی، حمید میرزایی پور، زینب درویشی پشت کوهی
سال چاپ اول	۱۳۹۸
شمارگان	۱۰۰۰
ناشر	انتشارات گיוا
صفحه آرایشی	سجاد حاتمی
طراح جلد	معصومه خیری
شابک	۹۷۸-۶۰۰-۴۵۱-۵۶۹-۶
قیمت	۴۰۰,۰۰۰ ریال
آدرس ناشر: *میدان انقلاب، خیابان کارگر جنوبی، کوچه مهدی زاده، پلاک ۱ طبقه ۴. تلفن: ۰۲۱۶۶۶۱۳۳۸۸	

مقدمه مولفین

در مطالعه و بررسی صلاحیت شوراهای حل اختلاف در امور مدنی و مقایسه آنها با خانه‌های انصاف قبل از انقلاب اسلامی، که هردو با هدف ایفای نقش داورى در سطح محلی ایجاد شدند. این کتاب با بررسی دو نهاد یاد شده از نظر نحوه تشکیل و ترکیب اعضا، وظایف و اختیارات، تشکیلات اداری و بودجه، نظارت حکومت مرکزی و میزان استقلال دو نهاد یاد شده، اعتقاد و باور نظام سیاسی حاکم به راهبرد توزیع فضایی قدرت و واگذاری امور محلی مردم به آنان برای اداره بهتر جامعه را سنجیده است. ملاک انجام این پژوهش، قانون تشکیل خانه انصاف و آیین نامه اجرایی شورای حل اختلاف، است. بر پایه نتایج تجزیه و تحلیل یافته‌ها مشخص شد، نبود ساختار سازمانی و هویت فیزیکی مشخص، وظایف و اختیارات اندک و نظارت شدید حکومت مرکزی، خانه انصاف را به یک نهاد خنثی و ناکارآمد تبدیل کرده بود. اما شورای حل اختلاف نسبت به خانه انصاف، در ایفای نقش داورى محلی از استقلال عمل بیشتری برخوردار بوده، قدرت نقش آفرینی بیشتری دارد. بررسی حاضر نشان می‌دهد، نظام جمهوری اسلامی راهبرد توزیع فضایی قدرت و واگذاری امور محلی مردم به آنان برای اداره بهتر جامعه را باور دارد. اما این مساله به این معنی نیست که شورای حل اختلاف یک نهاد محلی کامل و بدون نقص است، بلکه آیین نامه اجرایی شورای حل اختلاف در راه واگذاری امر داورى محلی به مردم ضعف‌های اساسی دارد. در صورت اصلاح آیین نامه و رفع ضعف‌های قانونی، این شورا می‌تواند به عنوان یک نهاد داورى محلی نسبت به حال حاضر بسیار کارآمدتر و اثرگذارتر عمل کند. در این نوشتار سعی شده است با رعایت انصاف، صلاحیت شوراهای حل

اختلاف در امور مدنی و مقایسه آنها با خانه‌های انصاف قبل از انقلاب اسلامی
مورد مطالعه قرار بگیرد تا نسبت به رفع اشکال‌های آن اقدام گردد.

www.ketab.ir

فهرست مطالب

مقدمه مولفین ۵

فصل اول: کلیات

مقدمه ۱۵

۱-۱-۱ نهادهای همانند شورای حل اختلاف ۱۹

۱-۱-۱-۱ دادگاه‌های متشکل بر اساس ماده واحده قانون راجع به امور قضایی و اداری ۱۹

۱-۱-۱-۲ هیئت‌های حل اختلاف محلی ۲۰

۱-۱-۱-۳ عدالت مشارکتی عشایری ۲۱

۱-۱-۱-۴ خانه‌های انصاف ۲۲

۱-۱-۱-۵ شوراهای داوری ۲۴

۱-۲ اهداف شوراهای حل اختلاف ۲۵

۱-۲-۲ توسعه مشارکت‌های مردمی ۲۶

۱-۳ وظایف شوراهای حل اختلاف ۲۷

۱-۳-۱ رفع اختلافات محلی ۲۸

۱-۳-۱-۲ حل و فصل امور فاقد ماهیت قضایی ۲۹

۱-۳-۱-۳ حل و فصل امور کم‌تر پیچیده قضایی ۲۹

۱-۴ نقد و بررسی آیین‌نامه اجرایی ماده ۱۸۹ ۳۱

۱-۴-۱ مخالفت با شرع به علت واگذاری قضاوت به فاقدین شرایط ۳۱

۱-۴-۲ مخالفت با قانون اساسی ۳۶

- ۳-۴-۱ مغایرت با اصول و موازین مسلم حقوقی ۳۷
- ۴-۴-۱ قضاوت زنان ۴۱
- ۴-۴-۵ قضاوت شورایی ۴۱
- ۴-۴-۶ عدم تأمین وظایف شورای حل اختلاف مذکور در ماده ۱۸۹ ۴۳
- ۵-۱ پیرامون قانون جدید شورای حل اختلاف ۴۴
- ۶-۱ تفاوت شورای حل اختلاف با نهاد داوری ۴۹
- ۶-۱-۱ تعریف داوری ۵۰
- ۷-۱ روند شکل گیری خانه های انصاف ۵۱
- ۷-۱-۱ خانه انصاف پس از پیروزی انقلاب اسلامی : ۵۴
- ۸-۱ نگاهی کوتاه به تاریخچه شوراهای حل اختلاف در ایران ۵۷
- ۸-۱-۱ قانون تشکیل خانه های انصاف ۵۷
- ۸-۱-۱-۱ ماهیت و ویژگی های خانه های انصاف ۶۰
- ۸-۱-۱-۲ صلاحیت خانه های انصاف در امور مدنی ۶۲
- ۸-۱-۱-۳ آثار و نتایج خانه های انصاف ۶۴
- ۸-۲-۱ قانون تشکیل شوراهای داوری ۶۵
- ۸-۲-۱-۱ ماهیت و ویژگی های شوراهای داوری ۶۵
- ۸-۲-۱-۲ صلاحیت شورای داوری در امور مدنی ۶۷
- ۸-۲-۱-۳ صلاحیت شورای داوری در امور کیفری ۶۹
- ۸-۲-۱-۴ آثار و نتایج شوراهای داوری شهری ۷۰
- ۸-۲-۱-۵ مشکلات و محدودیتهای شوراهای داوری ۷۱
- ۹-۱ رویکردی تاریخی - تحلیلی به ماهیت حقوقی خانه انصاف در ایران ۷۳
- ۹-۱-۱ قانون خوب اجرای بد ۷۳
- ۹-۱-۲ خانه انصاف، چرایی و چیستی آن ۷۳
- ۹-۱-۳ مسائل شکلی خانه انصاف ۷۶

۷۹	۱-۹-۴ مسائل ماهوی خانه انصاف
۷۹	۱-۹-۵ صلاحیت خانه انصاف
۸۱	۱-۹-۶ وظایف خانه انصاف
۸۲	۱-۹-۷ مزایای خانه انصاف
۸۴	۱-۹-۸ چالش‌های مربوط به خانه انصاف
۸۶	۱-۹-۹ سرانجام خانه انصاف

فصل دوم: مفهوم، ماهیت و پیشینه سازش در شورای حل اختلاف و خانه‌های انصاف

۹۰	۱-۲ مقدمه
۹۰	۲-۲ مفهوم و ماهیت سازش
۹۰	۲-۲-۱ مفهوم سازش
۹۱	۲-۲-۱-۱ مفهوم لغوی سازش
۹۱	۲-۲-۱-۲ مفهوم اصطلاحی سازش
۹۱	۲-۲-۲ ماهیت سازش
۹۳	۲-۳ پیشینه دینی سازش
۹۴	۲-۳-۱ پیشینه سازش در آیات
۹۴	۲-۳-۱-۱ آیاتی که طرفین اختلاف را به صلح و سازش دعوت می‌کنند
	۲-۳-۱-۲ آیاتی که سایر مردم را به ایجاد صلح و سازش بین متخاصمان دعوت می‌کنند
۹۵	
۹۸	۲-۳-۲ پیشینه سازش در روایات
۹۸	۲-۳-۲-۱ روایات نقل شده از پیامبر اکرم (ص)
۱۰۰	۲-۳-۲-۲ روایات نقل شده از ائمه معصوم علیهم السّلام
۱۰۲	۲-۴ پیشینه قانونی سازش

- ۱-۴-۲ پیشینه سازش در قوانین سابق ۱۰۲
- ۱-۴-۱-۱ قانون اصول محاکمات حقوقی مصوب ۱۳۲۹ هجری قمری ۱۰۲
- ۱-۴-۱-۲ سازش در قانون آیین دادرسی مدنی مصوب ۱۳۱۸ ۱۰۸
- ۲-۴-۲ جایگاه سازش در قوانین جاری ۱۱۵
- ۱-۲-۴-۲ سازش در قوانین ماهوی ۱۱۵
- ۲-۲-۴-۲ سازش در قوانین شکلی ۱۱۶
- ۲-۵ شرایط لازم جهت درخواست و تحقق سازش ۱۲۴
- ۲-۵-۱ شرایط مربوط به طرفین جهت درخواست سازش ۱۲۴
- ۲-۵-۱-۱ اهلیت قانونی ۱۲۴
- ۲-۵-۱-۲ داشتن سمت ۱۲۷
- ۲-۵-۱-۳ ذینفع بودن ۱۳۲
- ۲-۵-۱-۴ بررسی سایر شرایط اقامه دعوا ۱۳۳
- ۲-۵-۲ شرایط لازم جهت تحقق سازش ۱۳۳
- ۲-۶ دعوای قابل سازش ۱۳۹
- ۲-۶-۱ دعوای که سازش در آن ممنوع است ۱۳۹
- ۲-۶-۲ دعوای که برای سازش با محدودیت مواجه اند ۱۴۰
- ۲-۶-۲-۱ سازش در اموال عمومی و دولتی ۱۴۰
- ۲-۶-۲-۲ بررسی سازش در دعوای تاجر ورشکسته ۱۴۹
- ۲-۶-۳ بررسی سازش در برخی امور خاص ۱۵۵
- ۲-۶-۳-۱ سازش در امور حسبی ۱۵۵
- ۲-۶-۳-۲ سازش در امور کیفری ۱۶۱
- ۲-۷ بررسی سازش و امکان یا عدم امکان دخالت شخص ثالث ۱۶۳
- ۲-۷-۱ سازش و ورود ثالث ۱۶۳
- ۲-۷-۲ سازش و دعوت از ثالث ۱۶۴

۱۶۴	۲-۷-۳ سازش و تعهد ثالث
۱۶۶	۲-۷-۴ سازش و ضمانت ثالث
۱۶۷	۲-۸ تدابیر قانونی جهت صلح و سازش در دعاوی خانوادگی
۱۶۷	۲-۸-۱ تأخیر جلسه دادرسی تا دو مرتبه
۱۶۸	۲-۸-۲ تأسیس مراکز مشاوره خانواده
۱۷۰	۲-۸-۳ ارجاع به داوری
۱۷۲	۲-۸-۴ ارجاع به شورای حل اختلاف
۱۷۴	۲-۸-۵ توافق در بی اعتباری گواهی عدم امکان سازش
۱۷۴	۶-۸-۲ سازش در شوراهای حل اختلاف
۱۷۵	۱-۶-۸-۲ درخواست سازش از سوی طرفین
۱۸۲	۲-۶-۸-۲ ارجاع دادگاه رسیدگی کننده دعوا
۱۸۴	۷-۸-۲ بررسی سازش نامه عادی
۱۸۷	۹-۲ گزارش اصلاحی
۱۸۸	۱-۹-۲ مفهوم گزارش اصلاحی
۱۹۵	۲-۹-۲ ماهیت گزارش اصلاحی
۲۰۴	۳-۹-۲ اجرای گزارش اصلاحی
۲۱۵	نتیجه گیری
۲۲۱	پیشنهادهات
۲۲۳	منابع